

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

Gocan Simon távozásáról

*

Tudjuk: a téma igen kényes és akár merre tapogatózunk, mindenféle érzékenységekbe ütközünk. Mi igyekeznünk e fejtegetések során arra, hogy nagyon kiméletesek és udvariasak legyünk. De itt a kisebbségi gyermekek százainak orsáról, szenvedéseiről van szó és hűtlenséget követnénk el hivatásunkkal szemben, ha hallgatnánk. Tzoni parasztpárti képviselő a napokban, mikor a Gojdu-liceumi tanárok ügyét megint szóba hozta kamarában, azt hangoztatta, hogy a kisebbségi sajtó közleményei igazolják, milyen destruáló hatása van ennek a botránynak. Pedig a kisebbségi sajtó éppen az ügyben eddig jóformán csak az érdekelt eleket nyilatkozatait közölte, de a maga eleményét nem fejtette ki. Bennünket em vezet senkivel szemben animozítás, ennünket a szeretet és aggodalom irányít aját gyermekeink iránt.

Gocan Simon főigazgató két havi szakságát olyképen értelmezzük, mint hivatalától való megválását. Nem térünk vissza az alkalommal Gocan Simon több éves működésének nyomaira a kisebbségi intézetek szomorú vergődésében, nem rójjuk el szerepét a premontrai gimnázium beállítása, a zsidó-liceum és a ref. leányiskola nyilvánossági jogának elvonása körül. Mi természetesen tartjuk az ő távozását mert megképzett tekintéllyel egy ilyen magas pozícióban dolgozni nem lehet. Mi a múltakban elképzelhetetlennek tartottuk volna a disciplina szempontjából, hogy a középiskolák tanárai kitessékeljenek a kórházakból az osztályokból egy igazgatót, de elképzelhetetlen volt az is, hogy egy főigazgató ellen memorandumokra terjedő súlyos vádak gyűljenek össze. Az önértzet gesztusát fedezzük fel abban, hogy Gocan Simon önmaga átlépett a papi pályára és otthagyja eddigi előkelő hivatalát, miután látja, hogy megbílt presztízsét a minisztérium huzavonája miatt vissza nem szerezheti, annál is inkább meg kellett ezt tennie, mert hiszen nem erősítheti meg a kellemetlen szituációk ismétlésével azt a látszatot, hogy vele szemben a demonstráló tanári karnak van igaza.

De elvégre ez Gocan úr és a professzor urak ügye és mi tudomásul fogjuk venni a miniszteri döntést, — ha lesz ilyen — akárhogy fog is az hangzani. Mi az egész konfliktusnak azzal a részével akarunk foglalkozni, amely belevonta ebbe a példátlan háboruszkodásba a kisebbségi iskolákat és ezzel együtt a mit sem vétő gyermekeket is. Nyilván meg kell mondanunk, hogy a közvetlenül érdekelt zsidó-liceumi és ref. leányiskolai növendékek szülei nyomasztó kétségbeeséssel gondolkodnak gyermekeik sorsára, amelyre ez a torzalkodás végzetesen kihat. Dr Zigre Miklós már hangot adott a „Nagyvárad” szerkesztőségéhez írott levelében ennek az aggodalomnak és a kisebbségi társadalom nem osztotta Szilágyi-Corbu János főinspektor felfogását, aki viszont szörnyű bűnnek tartotta még a feltevését is annak, hogy a tanárok a gyermekekkel szemben

elfogultak lennének a vizsgákon. Mi egészen másképpen vélekedünk, mint Szilágyi-Corbu János, mi egyek vagyunk a szülőkkel abban a félelemmel, amelyet az inspektor úr indokolatlannak tart, de amely mégis olyan állandó és olyan intenzív, hogy alaptalan tömegidegességnek még sem minősíthető.

Egy ízben már megírtuk, hogy a tanárok viszálykodását a Gojdu-liceumi diákok előmenetele is megsínylette. Nos: egészen valószínű, hogy megszenvedték ezt az idegfeszítő háboruszkodást azok a kisebbségi iskolák is, ahol a Gojdu-liceum tanárai oktattak. Ezek a kisebbségi gyermekek a legodaadóbb és legbuzgóbb tanári tevékenységre szorultak, mert hiszen ez szánalomraméltó teremteseket egy gyötrelmes iskolapolitika arra kárhoztatja, hogy másutt vizsgálzzanak — még pedig nem anyanyelvükön — mint ahol tanultak. Már pedig mit gondolnak, hogy az a professor, aki állandó harcot vív, állandó izgalomban él, akinek egész lényét egy forró kampány irritációi fűtik: odaadhatja magát a tanításnak maradéktalanul egész erejével és lelkesedésével? Kisebbségi szülők és tanárok nem egyszer konstatálták, hogy milyen bénítólag hat vissza a Gojdu-liceumi harc a felekezeti iskolákban alkalmazott óraadó tanárok működésére és odahaza szülők, instruktorok és természetesen elsősorban az inkvizíciós arénába dobott gyermekek idegrostjainak túlzott megfeszítésével kellett pótolni azokat a hiányokat, amelyek az iskolai előadások folytonosságában mutatkoztak.

A kormány iskolapolitikája különös stílussal emeli ki az úgynevezett nemzeti tárgyak oktatását. Ezeket kell — a sikeres vizsga érdekében — a legintenzívebben tanítani. Bár igaz, hogy Szilágyi-Corbu János úr minapi nyilatkozata szerint a miniszter a zsidó-liceumot és a ref. leányiskolát nem tekinti iskoláknak, csak előkészítő tanfolyamoknak, amelyekhez köze nincs. De azért mégis összes rendeleteivel, ellenőrző szigorával elárasztja ezeket is és épp úgy tartanak bennük a felsőbb hatóságok hivatalos látogatásokat, mint az állami intézetekben. Volt ilyen látogatás legutóbb a zsidó-liceumban is és ez alkalommal az történt, hogy Gocan főigazgató ellenőrizte az intézet összes tanárainak előadását, ellenben — hogy az ismeretes refü meg ne ismétlődjék — a nemzeti tárgyakat tanító román óraadó tanárok előadásaira egyáltalában nem ment be. Éppen azt nem vizsgálhatta meg tehát a főigazgató, hogy a legfontosabb tantárgyakban milyen eredménnyel megy az oktatás. Pedig ezeknek a szöges golgotára csúsztatott gyermekeknek az évi vizsgák szempontjából égetően szükségük lett volna éppen arra, hogy a vizsga irányítására hivatott főigazgató évközben konstatálja a nemzeti tantárgyak oktatásának esetleges hibáit, ne hagyja a gyermekeket a vizsgán érje a fogatkozásokért a végzetes meglepetés. A szülők zaklatott, szinte zokogó kétségbeesése nem alap nélküli és a felekezeti iskolafenntartó hatóságok gúzsakötött önkínzó tehetetlensége nem jelenti azt, hogy mindezt ne látnák, ne tudnák és át ne éreznék.

Szilágyi-Corbu János azt mondja: bűn feltételezni a vizsgáló-bizottságról, — amelyik a nyilvánossági joguktól megfosztott iskolák növendékeit fogja examinálni — minden elfogultságot a gyermekek rovására. Mivel azonban a tanárok is emberek, mi ezt a feltevést emberileg lehetségesnek tartjuk. Az olympuson lakó istenek is viszálykodtak és bosszút állottak egymáson: a halandók miért lennének különbek. Abban a bizottságban, amely a növendéket a zsidó-liceumban és a ref. leányiskolában vizsgáztatni fogja, vannak professzorok, akik ellenséges lábon állanak a felekezeti iskolákban működő román állami tanárokkal. A legjobb intenciók mellett is elképzelhető tudat alatt az elfogultság és — jaj — ennek az elfogultságnak csakis a gyermekek fognak áldozatul esni, mert hiszen magának az állami professzornak a hajaszála sem fog meggörbülni, ha felfedezik róla — akár igazsággal, akár készakarva, — hogy hanyagul teljesítette „az előkészítő tanfolyam”-okban kötelességét. Nem, nem: ennek a félelmetes auspiciumnak a szülők egykedvűen nem nézhetnek elébe. Itt megnyugtató megoldásra van szükség, mert eleve tiltakozunk az ellen, hogy gyermekeinket egy átkos viszálykodás eredményeképpen rakásra buktassák. Ha más városból teljesen új iskola-bizottságot nem hozhatnak, — ez az orvosság talán még rosszabb volna a betegségnél — legalább egy teljesen objektív, a vizsályoktól távol álló elnököt kérünk, aki felte áll minden elfogultságnak.

De elvárjuk azoktól a tanároktól viszont, akik a felekezeti iskolákban tanítottak, hogy férfias professzori becsületük teljes erejével kelnek védelmére tanítványaik érdekének, ha arra kerülne a sor, hogy ezek az ártatlan gyermekek sirassák meg egy rajtuk kívül álló dulakodás kihatásait.

Mi Gocan Simonra, működésének ideje alatt, sokszor gondoltunk keserűség-

gel. Most, hogy befejezte pedagógiai pályáját, feltesszük magunknak a kérdést, nem kelle-e revízió alá vennünk vele szemben táplált véleményünket. Hátha nem ő az oka minden bajnak, amit neki tulajdonítottunk. H. G. Wells „A civilizáció megmentése” c. művében a pedagógia alapelveinek és első parancsolatának azt tartja, hogy a gyermek *első sorban* *alaposan* *birja* *szóban és írásban anyanyelvét*. Olyan közoktatásügyi politika szolgáltatában azonban, amely Wellsnek ettől a felfogásától rettenetes távolságra hajlott el, mi jót nem várhatunk sem Gocan Simontól, se senki mástól. Ha más lett volna fenn az iskolapolitika, talán Gocan Simon sem adott volna nekünk annyi felhőrdülésre okot. A kormány nem akar nekünk módot adni arra, hogy mi is részt vegyünk a civilizáció megmentésében.

Egy szerencsés tömeggondnok

A nagyváradi törvényszék elnöke a Kolliner D. és Fia-cég csődtömeggondnokává dr. Pop Sándor ügyvédet nevezte ki. Kereskedő- és jogászörök véleménye szerint ez az utóbbi évek egyik legjobb csődje, amely több százezer lei jövedelmet jelent a tömeggondnoknak. Hallottunk is róla, hogy bizonyos ügyvédi körökben felzúdulás hallatszik és mozgalmat akarnak indítani az iránt, hogy az ilyen igen nagy csődök ne jussanak éppen a legifjabb fiskálisok kezébe. Pop Sándor dr. ugyanis három-négy hete ügyvéd csupán.

Mi a magunk részéről nem oszthatjuk ezt az indignálódást. Nem látjuk be, miért volna igazságtalanság és méltánytalanság abban, hogy egy ilyen tekintélyes jövedelem éppen egy kezdő és vagyontalan ügyvédre essék és miért volna helyesebb, ha a gondnokság valamely előkelő nevű nagyforgalmu fiskális ölébe hull.

Ha valahol van sérelem, úgy ez a román ügyvédek sérelme, anélkül, hogy bárki közülük irigylőné Pop Sándor szerencsáját, mert az utóbbi öt év nagy kényeztetésű vagyonfelügyelősége és most ez a kiadós tömeggondnokság kizárólag román ügyvédeknek jutott. Kisebbségi ügyvédek is kaptak effajta jövedelmező megbízatást, de azok nem eresztettek olyan vastagon. Arról kell tehát gondoskodni, hogy *valamely sorrend szerint* jussanak a tömeggondnokság, vagy — a kényeztetésű esetleges visszaállítását tekintve — a vagyonfelügyelőség az ügyvédeknek *németiségre és vallásra való tekintet nélkül*. Ha sérelem van abban, hogy találmányok, a sérelem ugyanakkora volna, ha nem dr. Pop Sándor, ez a szimpatikus fiatalember, hanem valamely román ügyvéd-korifeus kapta volna a Kolliner-csődt, mert hiszen az a tendencia, amely kéri a tömeggondnoki megbízatásoknál, egy csöppet sem volna egy „nagy ügyvéd” kinevezése esetén sem az ügyvédi kar egyeteme szempontjából vigasztalóbb és a tekintélyes ügyvédi iroda tisztelete mivel sem enyhítene a méltánytalan, öletszerű és egyoldalú elosztásban rejlő sérelmet.

Tisztviselőknek és munkásoknak
20% engedményt ad
DENGELEGI uri szabó
Str. Gen. Berthetot (Sal Ferenc-u) 17.

Akasztás volt Budapesten

Kivégezték a rákosszentmihályi családlírtót — Molnár Tóth József utolsó napja

Budapestről jelentik: A maglódui gyűjtőfogház egyik cellájában Molnár Tóth József előtt, aki Rákosszentmihályon meggyilkolta és kirabolta a Lachmann-családot, ma reggel felbontották a kabintiroda peccétes borítékát és felolvasták a kormányzói leíratot, amely szerint Molnár Tóth József nem érdemesült a legfelsőbb kegyelemre. Molnár Tóth József egykedvűen hallgatta végig a felolvasott szöveget, arcizma egy pillanatra sem rándult meg és cinikusan mondotta:

— Nem kértem kegyelmet és így nem értem, milyen kegyelmi kérvényt utasítottak el.

Amikor Molnár Tóthot a siralomházba bevezették, megkérdezték tőle, hogy van-e valami különösebb kívánsága. Molnár Tóth egyideig gondolkodott, majd azt mondotta:

— A feleségemtől és a nővéremtől szeretnék elbucsuzni.

A kívánságot természetesen teljesítették és ma délután Molnár Tóth feleségét beengedték a siralomházba, hogy a férjétől elbucsuzzék. Molnárné zokogva lépte át a cella ajtaját, átölelte a férjét és percekig nem tudott szöhozz jutni a sírástól. Molnár Tóthot azonban nem hatotta meg a találkozás, fölényes nyugalmát egy pillanatra sem veszítette el és szinte mosolyogva mondotta asszonyának:

— Ne sirjál, hiszen ez már úgy sem használ.

Molnár Tóthné és a sógornője ezután vagy öt percig tartózkodtak a siralomházban.

Délben megkérdezték tőle, hogy akar-e ebédelni, ridegen felelte, hogy ne háborgassák, nem kell neki semmi. Azonban az egyik fegyőr délután egy szelet húst és levest hozott be neki. Molnár Tóth izgatottan felugrott a helyéről, dühösen ránézett a fegyőrré, majd nyugodtan legyintett a kezével, amivel azt jelezte, hogy az ételt tegyék le az asztalra. Úgy is történt és pár perc múlva Molnár Tóth jóízűen falatozott. Ezután belépett a siralomházba Veress Béla, a fogház miniszteri biztos és megkérdezte Molnár Tóthtól:

— Van valami különös kívánsága?

Molnár gondolkodás nélkül felelte:

— Nem kell semmi!

— Akar valami ennivalót?

— Nem!

— Akar valamit inni?

— Nem!

— Talán küldjek be cigarettát?

— Köszönöm, nem kell az sem.

A miniszteri biztos még azt mondta neki:

Gondoskodtam, hogy pap jöjjön magához, hogy könnyítsen a lelkiismeretén.

— Nem kell nekem a pap. Istennel nincs kibékülni valóm.

A miniszteri biztos erre eltávozott a körülbelül egy félóra múlva egy ferencrendi szerzetes lépett be Molnár Tóth cellájába. Molnár Tóth azonban dühöse fogadta:

— Kérem, hagyjon el, nincs szükségem önre.

A ferencrendi szerzetes kénytelen volt eltávozni anélkül, hogy Molnár Tóth Józsefet lelkivigaszban részesítette volna. Amikor a cella ajtaja becsukódott, Molnár Tóth nagyot sóhajtvá visszaesett a székbe, könyökét ráhajtotta az asztalra és apatikusan maga elé nézett.

Gold Károly állami bakó tegnap reggel nyolc órakor a gyűjtőfogház udvarán aztán végrehajította az ítéletet.

Molnár Tóth kivégzéséről később Budapestről még ezeket jelentik: Molnár Tóth cigarettával a szájában egykedvűen lépett a bitófához. Gold, hőtér nem alkalmazta Bali módszerét, nyakcsigolyának erős mozdulattal való kifecimitását. A halál tíz percre következett be.

KEPES ELEK
orvosi kötőanyag, Sas-passage 20. szám
Saját készítményű **SÉRVEKÖLÖK, HASKÖLÖK,**
speciális kötőanyagok, női és férfi övszerek

Eladó szekrényeket, szalon garnitúrát keres a

DOROTHEUM

Str. Ciorogariu (Uri-utca) Premontrei gimn.

A gyógyszerész és orvos urak figyelmébe

A Carmen Sylva

drogueriában állandóan kaphatók: Összes — a ministerium által engedélyezett — francia gyógyszerkülönlegességek. Többek között:

Quimby-Cantin
Robert-Carriere készítmények
Robin készítmények
Pulmosérum Bailly
Sirup Famel
Serum Fraisse Nevrosténia
Cachets Dr Faivre
Ocreine-Thyreine Gremy
Oxymenthol Penaudin
Poudre Legras
Pilules Dehaut
Lactol Boucard
Tricalcine minden formában
Pomade-savon Cadom

ATLANTIC NYÁRI MOZI

9 1/4 órákor

Atlantic film!

APOLLÓ MOZGÓ

5, 7 és 9 órákor

Ma, csütörtökön

Atlantic film!

2 asszony 1 férfi

8 felvonás a házasság rejtelméből.

A főszerepekben: Helen Chadwick — Lewis Stone — Mary Carr.

Jön: **A SZÁGULDÓ KERÉK.** Jön:

BIHORUL

(LLOYD) orth. kóser étterem

folyó hó 3-án ujonnan átalakítva és fényesen berendezve megnyílt.
Olcsó abonoma, alkalmi ebédek és vacsorák, friss villásreggeli.

Popovici prefektus nyilatkozik az új közigazgatási törvényről

Szeptemberben megartják a községi választásokat

Tegnap délután a bukaresti expressz elérkezett haza Bukarestből dr. Popovici Miklós prefektus, akit a közigazgatási reformtörvény megartására hívtak meg Tatarescu miniszter. A prefektus vonaton fogadta a Nagyvárad munkatársát és felvilágosítást adott bukaresti útjának eredményéről.

— Bukarestben — mondja — a közigazgatási reform tárgyalásán vettem részt. A törvény azon a szövegen, ahogy az a jelenátuson átment, lényeges változtatások esznek. Lényegesen módosították azokat a paragrafusokat, amelyek a községi orvosokra, mérnökökre stb. vonatkozik. A községi képviselőtestület összeállításánál a prefektus delegáló hatásköre is kibővült.

— Az alispáni állás megszűnik és az alispán hatáskörébe tartozó összes ügyeket a prefektusi hivatal direktorja fogja intézni. Bihar megyében ez a director Tempelean Dezső lesz.

— Az összes városok egyforma hatáskörrel fognak birkó. Csak „municipiumok” lesznek és a törvényhatósági joggal felruházott városi, valamint szabad királyi városi címek megszűnnek.

— A főszolgabírói cím megszűnik. Csak szolgabírók, pretorok lesznek. Lényegesen meg fognak változni — a prefektusok belátása szerint — a járások beszerzése. A járások sokkal kisebbek lesznek, mert az új törvény szerint a pretor köteles minden hónapban kétszer meglátogatni a járásába tartozó összes községeket.

— Megszűnnek a mostani körjegyzőségek is. Ellenben a prefektus a községekhez képest, belátása szerint több faluból egy nagy községet alakíthat. Ennél arra kell tekintettel lenni, hogy községek képesek legyenek eltartani az adminisztrációjukat.

— A törvény értelmében a községi választások még ez év szeptemberében meg fogják tartani.

Elmondotta még a prefektus, hogy a miniszter olyan összeget bocsájtott a megye rendelkezésére, amelyből az összes, a számvevőség által már revideált tartozásokat ki fogják fizetni.

Döntő fordulat az iskolatörvény körül

Anghelescu miniszter hajlandó enyhíteni a javaslaton

Bukarestből jelentik: A felekezeti iskolatörvény ügyében most döntő fordulat állott be.

Ma már bizonyos, Anghelescu közoktatásiügyi miniszter is belátta, hogy a törvénytervezet a mostani formájában keresztülvihetetlen és kijelentette illetékes körök előtt, hogy **nem ragaszkodik a mostani tervezet szövegéhez és hajlandó azon változtatni, ha a módosító javaslatokat maga is indokoltaknak találja.**

Különbösen dr. Zombory László foly-

tatja intervencióját a miniszternél és igyekszik engedékenységre bírni.

Tegnap dr. Cigar bukaresti római katolikus érsek felkereste a minisztert és interveniált a felekezeti oktatás érdekében.

Az iskolatörvény ügyében különben egy száz vezetőpolitikus nyilatkozott az újságírók előtt és kijelentette, hogy a szászok nem hajlandó közös akciót indítani a magyarokkal, mert lényeges elvi eltérések ezt megakadályozzák.

Izgalmas szembesítések a Lederer-bűnpörben

Ledererné bevallja, hogy férje távolléban többször fogadta Kodelkát — Rövidesen ítélet várható

Budapestről jelentik: Lederer nem sokat mondó vallomása után, Lederer Gusztávné Schwarcz Mici kihallgatására került sor a tegnapi tárgyaláson.

Ledererné két szuronyos fogházor között lép be a terembe és tekintete legelőbb is az arcát kezeibe temető Lederer Gusztáv felé fordul. A hadbíró kérdésére kijelenti, hogy valami keveset tud magyarul. Férjével — mondja — 1912. nyarán ismerkedett meg Pozsonyban, ahol kaszáló volt egy kávéházban. Beismeri, hogy az atyját egy általa hamisított okmány alapján mondotta főmérnöknek, de az ő apja — jelenti ki büszkén — egy angol lord törvénytelen gyermeke volt. Kodelkával való megismerkedésüket beszéli el ezután. Férje ezidőtájt a Prónay-zászlóatj élélményét viselte volt. Kodelka egyre tolokodóbban viselkedett s házassági ajánlatot is tett neki. Azt, hogy Kodelkát ópiummal meg akarta volna mérgezni, határozottan tagadja és kijelenti, hogy férjének abbéli vádiából egy szó sem igaz. „Tizenöt esztendeje szeretem örültem ezt az embert — mondja, — hogy tud ezek után engem ilyenekkel megvádolni?” Azt is valótlannak mondja, amit a férje beismert, hogy borotvával megkarcolta az ópiumtól elkábult Kodelka ütőerét.

Fantasztikus mesébe kezd ezután arról, hogy ő egyizben az apjától 25 milliót kapott Bécsből, majd később 3 milliót és ezért a pénzért megbizásból Kodelka vitt neki értékpapírokat. Elismeri, hogy Kodelka januárban 70 milliót hozott hozzájuk, ez a 70 millió az ő pénze volt, melyről a férjének nem szólt. A bíró figyelmezteti vallomásának ennél a pontjánál is mutatkozó súlyos ellentmondásaira, mire Ledererné zavartan ad köntörfalazó válaszokat.

A gyilkosság napján történt eseményekről vallja Ledererné, hogy vacsora után felszólította Kodelkát, menjen haza, de Kodelka nem volt erre hajlandó és lefeküdt a díványra. Férje a szomszéd szobában járkált és amikor kiment hozzá, dühö-

sen rátámadt, hogy tudja, hogy megcsalja őt Kodelkával. Erre ő kiment a konyhába és ott foglalatostkodott néhány percig. Egyszerre valami dörmögésre figyelt fel, amiről csak akkor tudta meg, hogy mit jelent, amikor az ura kijött hozzá és bevallotta neki, hogy agyonlőtte Kodelkát és megkérte, hogy vigyen be egy labor vizet.

Kodelka holttestét kivitték a spájzba, ahol a férje feldarabolta. Ebben a munkában nem segített neki, csak a bárdot nyújtotta át és a vért mosta fel a konyhában. A hulladarabok eltüntetésének történetét ismerteti, majd Kodelka ékszereiről kezd beszélni és elismeri, hogy Kodelka gyűrűt és óráját elvette.

Tagadja, hogy ő gyilkosságra heccelte volna az urát, ő csak annyit mondott neki, hogy Kodelka egy piszok, átölelte őt és megakart csókolni, mire ő pofonütötte. Lederer azt felelte, nem tudja elhinni, hogy Kodelka ilyen ember legyen. Erre, hogy meggyőzze az urát, megkérte, hogy másnap hallgassa ki a beszélgetésüket. Ez meg is történt.

A tárgyalásvezető hadbíró megállapítja, hogy e vallomása alapján Lederer már decemberben tudta, hogy Kodelka ajánlatokat tesz a feleségének és ennek ellenére mégis engedte, hogy tovább is feljárjon hozzájuk.

A következő tanu Pásztor Juliska cselédleány, azt vallja, hogy a gyilkosság éjszakáját megelőző este hat óra tájban fentjárt Ledereréknél és ott látta Lederert és Kodelkát is a konyhában. Hajnalban fölkelte őt Lederer és tőle kérte a kapukulcsot.

Kodelka Lajos, a meggyilkolt hentesmester fivére vallja ezután, hogy fivérétől tudja, hogy Ledererek százmillió koronát kértek Kodelka Ferentől egy dollárúzlere, amelyen egy nap alatt tizmillió koronát lehet keresni.

Kodelka elvált felesége tesz ezután tanuvallomást. Elmondja, hogy Kodelka Ferenc már házasságuk alatt is jóban volt Ledererékkal és észrevette, hogy az assz-

Lábizzadás ellen

egyellen biztos szer a
CSANDA-féle

PODOL

Ára 30 lei. Kapható gyógytárakban, drogueriákban. — Megyei főlerakat: Farkas István Apolló-drogueriája Oradea Mare

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

„OLD-ENGLAND” keztyű és kötött aru üzlet

MAJUS 11-től

Ferdinand király-ut 3. alá
(Heymann házba)
LETT ÁTHELYEZVE.

Női pongyolák már 175 Leitől
Női kabátok . . . 1000 Leitől
Női szövet ruhák . 450 Leitől

a legszebb kivitelben.

Model áruház

Strada Vlahula (Szent János)-utca 6.

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház

9 órákor

5 és 7 órákor

Ma, csütörtökön utoljára — Vajda Ernő színműve

A jött-ment asszony

Egy asszony története 8 felv., aki mindenkié volt.

Dorian film!

Rendezte: Korda Sándor

Főszerepben: Korda Mária és Somlay Arthur

Kedvezőtlen idő esetén a 9 órás előadás is a Dorian-filmszínház termében lesz megtartva.

szony csak pénzre pályázik és igen hamisan viselkedik velük szemben.

A Lederer-ügy tárgyalásáról lapzártá előtt még a következőket táviratozzák Budapestre: Lederernét háziurával való szembesítéskor a tárgyalásvezető figyelmeztette, hogy viselkedjék nyugodtan, mert megbilincselheti. Kenyeres professzor szakvéleménye szerint a vádlottnak a tárgyaláson tanúsított magatartásából is nagymértékű degeneráltság tűnik ki, amire különben Lederernek fejelekata is nyomasztó bizonyíték.

Lederer Sandor, a vádlott főhadnagy öccsének valómsága szerint Ledererné, amikor a bíróságot rábizta, azt mondta, hogy abban könyvek vannak s így ő mit sem tudott róla, hogy a feldarabolt Kodelka hulláját szállítja. Viszont az átadott ötmillióról azt mondta neki Ledererné, hogy az az örökségükből való.

Ledererék házajdonosa azt vallja, hogy Kodelka gyakran járt éjszakáinként Lederernél, amikor a férj távol volt. Ledererék sokat nélköztek, adósak maradtak a házbérrel is és Ledererné többször említette, hogy elváltak utól.

Izgalmas szemléstések után Ledererné beismerte, hogy férje távollétében Kodelka kétszer nála járt.

A Zsidó Nemzeti Szövetség manifesztuma

A Zsidó Nemzeti Szövetség is kiáltvánnyal fordul az ország közvéleményéhez Angheliescu új iskolai törvényjavaslata ellen. Rólunk és nekünk akar dönteni ez a törvényjavaslat — mondja a manifesztum —, melynek előkészítő tárgyalásaira, noha arra minden kisebbség meghívást kapott,

az erdélyi zsidó iskolafentartó hitközségeket és egyesületeket nem hívták meg.

ami tudatos semmibevétele emberi és állampolgári jogainknak.

Tiltakozunk kell a törvényjavaslat ellen, mert egy reánk nézve megalázó megállapítást kíván törvénybe iktatni, mely világosan kimondja, hogy

a zsidóságnak anyanyelve nincsen és ezért a zsidóság anyanyelve a mindenkori állam nyelve.

A törvény indokolása ezt azzal a valótlán állítással magyarázza, hogy a zsidóságnak nem lévén nemzeti nyelve, minden országban az állam nyelvét tartozik anyanyelvének elismerni. Kultúrországban nem lehet eltérni az emberi méltóság így brutális megsértését. Mint a világ bármely részében élő zsidóságnak anyanyelvünk és nemzeti nyelvünk is az ujjiédei héber nyelv és el nem vitatható jogunk, hogy e nyelvet iskoláinkban előadási nyelvként alkalmazzuk.

Ez a törvényjavaslat — mondja tovább a manifesztum — eldobozza iskoláink nyilvánosságát, megfoszt bennünket iskoláink felügyeleti és igazgatási jogától és kulturális gyámság alá helyezi minden intézményünket. A törvényjavaslat határozottan eltiltja a tanítóképző felállítását, ami elemi és polgári iskoláink tanterv kiképzését teszi lehetetlenné. De nemcsak, hogy nem támogatja az új törvényjavaslat a kisebbségi iskolákat, amire pedig a zsidók által fizetett adók arányában törvényes igényünk van, hanem a kötelező vizsgálatok előírásával valósgos kultúracsörtét ró ki rájuk.

De megsemmisíti a javaslat a zsidóságnak speciális, a vallásoktatás célját szolgáló iskoláit is és amellett gondoskodik a javaslat arról is, hogy gyermekeinket más iskolákban ne oktathassuk és kizárja gyermekeinket a másfelekkel iskolákból is.

Törhetetlen bizalommal van a zsidóság — mondja végül a manifesztum — a román nép iránt és az a törekvés vezet bennünket, hogy a román állam hűséges polgáraivá nevezzük gyermekeinket. Az erdélyi zsidóság az impérium átvétele óta a lehető leglojálisabban viselkedett még a sérelmes iskolarendelkezőkkel szemben is

és valamennyi jogfosztó intézkedésnek eleget tett.

Most azonban, amikor látjuk, hogy összes értekeink veszendőbe mennek, minden törvényes eszközt fel fogunk használni az alkotmánytörvényben és a békeszerződésben biztosított jogaink kivívásáért.

Soha még nem szűnő harcot hirdetünk Angheliescu miniszter ellen, amely harcért minden ódiomot Angheliescu közoktatásiügyi miniszterre hárítunk, aki azt sem tartotta szükségesnek, hogy megkérdezzen bennünket akkor, amikor vitális érdekeinket érintő kérdésről törvényjavaslattal szövegezett meg. Ebben a harcban az igazság mellettünk van s ezért magunk között érezzük az egész ország közvéleményét, a testvérkisebbségeket épp úgy, mint a román intellektuellek táborát, amelyből bizalommal várjuk, hogy a kulturális létünkért vívandó harcban segítségünkre lesz.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség
Kisintéző Bizottsága.

Eltemették Marghilomant

A pártja feloszlik és más pártokba olvad be

Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtti 10 órakor temették Marghiloman Sándort, Románia volt miniszterelnökét. A gyászszertartást maga Miron Cristea érsek látta el fényes papi segédlettel. A temetésen jelen volt Károly trónörökös, Marzescu és Duca miniszterek, a parasztpárt képviselőiben dr. Lupu, a jogi párt képviselőiben Argetoianu és a nemzetipárti részéről Vajda Sándor. A gyászkoceit a Marghiloman-kormány volt miniszterei kísérték.

Tegnap délután érkezett haza Bukarestből dr. Ardelean Justin volt prefektus, a Marghiloman-párt nagyváradi tagozatának elnöke. Ardelean dr. kijelentette a „Nagyvárad” munkatársának, hogy a párt, mint ilyen, megszűnik és tagjai azokba a pártokba léphetnek, amelyikbe akarnak.

A tagok legnagyobb része a néppártba lép be, de olyanok is vannak, akik a nemzeti párt tagjai közé rekrutálódnak.

Véget ért a kisantant konferenciája

Bukarestből jelentik: A kisantant konferenciája véget ért. Az értekezlet befejezése után a kisantant miniszterei nyilatkozatokat tettek a sajtó számára.

A Magyarországról szóló viszonyról Ninesics szerb külügyminiszter a következőket mondta:

— Magyarország nem felel meg mind a békeszerződésben vállalt kötelezettségeknek. Bethlen István gróf kijelentései megleptek bennünket és elhatároztuk, hogy alkalmilag, mennyiben Magyarországon hasonló támadások történének, a szükséges rendszabályokhoz fogunk folyamodni.

Egyértelmű kijelentések szerint azonban szó sincs arról, hogy a magyar kormányhoz demarsot intézzenek.

Eladó tárgyait még
ma szállítsa fel a

DOROTHEUMBA

FIGYELEM!

„CHIC” BÖRRUHASZALON

üzemét Calea Victoriei 1. szám alól áthelyezte

Bulv. Reg. Ferd. 20. sz. alá

Pásztor Árpád: Tolsztoj tragédiája L. 220

Lüster — vászon
DEUTSCH POSTO-ÁRUHÁZBAN.

Készpénzárak mellett

20 heti vagy 5 havi

részletfizetésre

férfi és női szövetek, bélésárak, vásznak zefírek, kelengyefélék, szőnyegek, selymek stb. a legelőnyösebben beszerezhetők

Hellas

áruforgalmi r.t.-nál

Oradea Mare, Strada Avram Iancu (Kossuth utca) No. 4.1

Telefon Interurban 960.

**LINOLEUM
Haas Lipót**

legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességgel áruház

Főlerakat: ORADEA MARE

Bulevardul Regele Ferdinand No. 5.

Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA.

Mélyen leszállított árak!

Felöltőszőrű gumikabátok

legnagyobb választékban, elegáns fazonban 900-101

VIASZOS VÁSZON

prima minőségű gyönyörű mintákban

60 cm. széles mtr.	— — — — —	100.—
100 cm. széles mtr.	— — — — —	125.—
125 cm. széles mtr.	— — — — —	145.—

BŐRVÁSZON

kárpitosok, kocsigátlók, könyvkötők részére

nagy választékban

115 cm széles 115.— Leitől feljebb.

LINOLEUM

szobnól szob mintákban

70 cm. széles	— — — — —	135.— Lei
90 cm. széles	— — — — —	170.— Lei

padlóbevonásra mintázott vagy parket-linoleum

200 cm. széles négyzetméterenként 237.50 Lei

Kapható 250 — 300 méter szélességben is.

SZŐNYEGEK

Strapa futószőnyeg 70 cm. széles	— — — — —	96.—
„ „ 80 cm. „	— — — — —	139.—
„ „ 90 cm. „	— — — — —	163.—
Ágyelő szőnyeg „Bonele”	— — — — —	125.—
Ottoman takaró „Karaman”	— — — — —	1600.—
Két oldalt használható ebédőszőnyeg nagyon szép mintákban 200x300	— — — — —	1730.—

Ezenkívül nagy választék függönyben, fali szőnyegben, láböröök, mindenféle gumiláruk, tornacipők, sárcipők, játéka, gumilabda stb. stb.

Eladás nagyban és kicsinyben.

királyhoz fordult hadikölcsöne beváltásáért

A hadikölcsön ügye még mindig fájdalmas probléma sok ezer kismembernél, akik esztendőn át görögösen ragaszkodtak, sőt ragaszkodnak ma is ahhoz a gyöngye reményhez, hogy a min állam valamikor mégis csak beváltja a hit osztrák-magyar monarchia részéről kibocsátott hadikölcsönkötvényeket. Pedig ez már nem is probléma, hanem szinte befejezett bizonyosság, hogy ezeknek beváltására aligha kerülhet már a sor. Ezt igazolja az a néhány állam-s láda — színiúti teli a Nagyváradon a Bihar megyében összegyűjtött hadikölcsönkötvényekkel — melyek nemrégiben érkeztek: Bukarestből a nagyváradai pénzügyigazgató-ághoz azzal a kísérő levéllel, hogy az egész transzportot ad akta kell tenni és így az immár bizonyossáan elértéktelenedő kötvények fölkerülnek a padlásra.

Gulácsy Lajos nagyváradai polgár azonban úgy látja, nem akart belenyugodni ebbe a kétségkívül szomorú dologba, gondolt egy írásra és egyenesen a királyhoz fordult kérelmével. A királyhoz intézett folyamodványában arra kérte az uralkodót, hogy legmagasabb befolyásával tegye lehetővé, hogy 36 000 koronás hadikölcsönkötvényét váltsa be letelek a román pénzügyi kormány. Azonban a pénzügyminiszterrel tegnap az alábbi levél érkezett egyenesen Gulácsy Lajos nagyváradai polgár ímérére:

Uram! 1925. február 24-én kelt kérélyére van szerencsém értesíteni, hogy a francia és sáintgermaini békeszerződések szerint én állam nem köteles kártalanítani azoknak a károsítottaknak a tulajdonosait, amelyeket a volt osztrák-magyar monarchia bocsátott ki, hogy az ellenük folyó háborút kellő eszközökkel ellássa.

Fogadja uram kiváló tiszteltünk kifejezését. A miniszterrel érkezett írás ilyenformán nemcsak Gulácsy Lajosnak, hanem sok-sok kismembernek is szól, akik a háború tartama alatt megakartott filléreiket otték hadikölcsönkötvénybe.

A bőrkiütések

A Kadum-kenőcs a szökeket szárítja és eltünteti, egészséges, sima bőrt csinál. Fenséges minden viszkettség és bőrgyulladás ellen. Sok szenvedést elkerülünk idejében használva a Kadum-kenőcsöt egzemá, szökek, orrbőz, rüh, kiütések, horzsolások, hemoroidok, var, sümöcs ellen. Gyógyszerárakban és drogeriákban kapható. Engros a Standard drogeriában, București.

Olcsó harisnya vásár!

osak e hó végéig.

Női kötött harisnya minden szín	30 Lei
Női mouslin harisnya	42 Lei
Női fátol harisnya	60 Lei
Női harisnya mouslin- és selyem flohr	58, 62, 95 Lei
Férfi sokni	20, 25, 35 Lei
Férfi sokni divat flohr	68 Lei
Gyermek sockerlik 1—5-ig 1-a	25 Lei
Divatos jemberek, selyem kazárok és kabátok	180 Ltól
Női zsebkendők, angol batiszt	11 Lei

Szallag — Csipke — Himzés
leszállított árban

Klein Sándor és Tsa

Str. Episcopul Ciorogariu (U i-utca) 1. sz.

Hindenburg fölesküdött az alkotmányra és átvette az elnökséget

A német történelem nagy napja tegnap zavartalanul folyt le. Amint megjelent hosszú, fekete kabátban, ezernyi szem figyelte nyugodt és szigorúan komoly arcát. Az eskü szavait hangosan és világosan mondotta ki, a régi parancsnokló katona hangjának ércs csengésével. Beszédét többször tapsvihar szakította meg. A külföldi újságírók elismeréssel jegyezték meg, hogy bár Hindenburg már három háborút végig küzdött, magas kora ellenére is imponál megjelenése erejével és élénkségével.

Hindenburg birodalmi elnök röviddel tizenkét óra után tette le a birodalmi gyűlés palotájának ünnepien földiszított teljes ülési termében a birodalmi alkotmány által előírt esküt. Az ünnepélyes aktus programszerűen és minden incidens nélkül folyt le. A birodalmi elnök megjelenése pillanatában a teremben majdnem teljes számban jelenlévő kommunista képviselők a szovjetköztársaság éljenzésében törtek ki és ezután az eskü letétele előtt zárt sorokban elhagyták a termet.

Hindenburg megjelenése után Loeb birodalmi gyűlési elnök felhívta, hogy az összegyűlt népképviselőt előtt tegye le az esküt az alkotmányra. Az új birodalmi elnök által ünnepélyes csendben letett eskü szövege a következő:

— Esküszöm a mindenható és mindentudó Istenre, hogy erőmet a német nép javára szentelem, hasznát gyarápítom, kárát elhárítom, a birodalom alkotmányát és törvényeit megvédem, kötelességeimet lelkiismeretesen teljesítem és mindenkiel szemben az igazságot gyakorlom. Isten engem úgy segítjen.

Kis emberek könyvtára

Bodnár János, a nagyváradai városi könyvtár igazgatója mögött nemcsak pedagógiai, de irodalmi szempontból is szép mult áll. Utólrérhetetlen akarata erővel Bodnár János csinálta meg a nagyváradai könyvtár, közből „mellékesei” megint tizenhét könyvet, egyszóval „sok volt amit csinált s kevés amit elért”. Bodnár János most értékes könyvsorozattal fogja megadni irásainak barátait. „Kis emberek könyvtára” lesz a címe ennek a sorozatnak, a miről Bodnár János az alábbi felhívásban ad ismertetést.

„Kis emberek könyvtára” címen hasznos, tanulmányos könyvsorozatot adok ki havonként, az erdélyi írók közreműködésével. Nemcsak lakásinség van manapság, de inség van a lelkekben is! És nem szabad megvárni a végromlást, míg összedől a ház, míg összeomlik az élet! Hanem tartozni, javítani kell az egész vonalon: a házakat, a lelkeket és a társadalmat egyaránt. A házak javításához mérnökök, építészek, közművesek és ácsok hozzáfogtak már. A lelkek gyógyítása az írók és művészekre vár. Munkára tehát!

Fél emberöltőn keresztül tanítással foglalkoztam. Az iskolában a kicsinyeket tanítottam. A tanítás a legszebb foglalkozás az egész világban! Most is ez a célom! Elvezetes, könnyű formában tanítani akarom a kismembereket: tisztviselő-társaimat, tanító és jegyző barátaimat, rajtuk keresztül a falu népét, iparos és kereskedő barátaimat, volt tanítványaimat és azok családjaikat. Meg aztán mi tagadás! Élni is akarok! Keresni akarok, mert nehéz az élet! Meg akarom keresni becsületes munkám tisztességes bérét.

Ezért egy könyv árát 20 leiben szabtam meg. Minden hónapban kiadok egy könyvet.

Loebe birodalmi gyűlési elnök üdvözölte ezután a népképviselőt nevében az új birodalmi elnököt és annak a reményének adott kifejezést, hogy az új elnök hivatali működése idején sikerülni fog Németországnak az új elnök elődei alatt a legutóbbi években megkezdett gazdasági újjáépítést folytatni, a sikerrel kezdeményezett külpolitikai békülékenységet biztosítani és ilymódon a háború és a háború utáni idők borzalmas utóhatásait lassankint megszüntetni és a német birodalmat kifelé is mint békés és egyenjogú tagot beilleszteni az európai népesaládba.

A birodalmi gyűlés ezután Loeb birodalmi gyűlési elnök felhívására felállva életette a köztársaságban egyesült német népet.

Az eskütétel után az új birodalmi elnök a birodalmi kancellár társaságában a birodalmi gyűlés szabadon álló lépcsőjére lépett.

A birodalmi gyűlés épülete előtt egybegyűlt óriási embertömeg viharos kiáltásokkal üdvözölte a birodalmi elnököt s az újjongás csak fokozódott, amikor Luther dr birodalmi kancellár életette a birodalom új fejét.

A Deutschland, Deutschland über alles hangjai mellett ezután a birodalmi elnök automobilon a Wilhelmstrassera haladt, ahol a birodalmi elnöki palotában megkezdődtek az első fogadások.

Hindenburg birodalmi elnök délelben fogadta a birodalmi kormány tagjait. Luther dr birodalmi kancellár bemutatta a birodalmi elnöknek a minisztereket és a kormány nevében szerencsét kívánt neki hivatalos működéséhez.

A kis könyvben, amelyet kiadok, lesz körülbelül 500 mondat, Tehát 500 gondolat, a mely egyszeri olvasás után is beszívárog az agyunkba, megtermékenyíti a lelkünket s egész életünkön keresztül hűsége kísérő társunk lesz. Hasznát vesszük a családban, otthon, a társaságban, szóval az élet minden vonatkozásában. Megnemesíti az ízlésünket, fenköltébbé teszi a gondolkodásunkat s megjavítja az erkölcsünket. Ehhez a becsületes és jószándéku munkámhoz kérem én a város komoly társadalmának szíves támogatását.

Nógrády József

uriszabó üzletét Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi) ut 10 szám alá, a Stern palotába helyezte át!!!

MA-YONG

ujra kapható
Kálmán ékszerésznél.

POPPER BALLY MATHAN CIPŐK

REICHARD DEZSŐ céghez
megérkeztek.

Kiköltözés miatt a raktáron levő áruk gyári áron alul is lesznek elárusítva
VADAS JENŐ Reg. Ferdinand 5. Telefon 802

Lecsőkent a vasúti személyforgalom

Az új menetrend

Egy hét óta a CFR forgalma a határszéli átkelő állomásein nagyon lecsökkent. A napi forgalom eddig se volt nagy, 60 és 100 ember között változott, ma legfeljebb 20—30, tehát ötödére esáppant.

Ennek egyik oka elsősorban az, hogy a vasut a belföldi forgalomban 30 százalékkal emelte a jegyek árát, aminek az a következménye, hogy a belföldi vonatok is félig üresen futnak. Hátráltatja az utazást az is, hogy Nagyváradról Püspökiig külön 220 lej a menetdíj s ez csak az expresszre érvényes, Püspökiből Borsig újból 80 lei. Ezért napok telnek bele, míg egy utas a délutáni vonaton megy ki a határállomáshoz. A CFR jól ténne, ha nem az átlag zóna szerint szabná meg ezt az utazási díjat, hanem mérsékelten.

Nagy zavarokat okoz az, hogy a CFR pénztára nem ad ki külföldre szóló jegyeket. A közönségnek be kellene menni a menetjegyirodába, de nem teszi. Az utazási kedv megcsökkenését mutatja, hogy a jegyiroda a vasuti állomásnál információs szolgálatot szervezett, de ez se segít a helyzetben. Annak oka, hogy az utazás lecsökkent az, hogy a budapesti állomásra kedvezményes jegyekkel lehetett utazni, a mintavásár szintén serkentőleg hatott az utazásra, úgy, hogy az iparkamara 300, a jegyiroda 400 jegyet adott ki, tehát 700 ember utazott el rövid három hét alatt. Ennek visszahatása a mostani pangás.

A kivándorlás is csökkent. Amerika nem enged be bevándorlót, a hajóstársaságok tehát csak Délamerikába szállítanak utasokat. A kivándorlók zárt egységet alkotnak, a hajóstársaságok intézik ügyeiket és váltják be pénzeiket, olykor rossz kurzuson s csak Halmiban számolnak el velük, ahol már nincs idő rá. Havonta többször indulnak Halmi felé, május 19-én megy egy nagy transzport Margitta mellől, Tótól.

Csak a fűrdőszalon hozhat élénkséget a forgalomba. A közönség ma csak azt nézi, hova olesó az utazás s hol kap olesó ellátást. A menetrendet a nemzetközi viszonylatoknak megfelelően állították össze s ez évben már nem májusban, hanem június 5-én lép életbe az új menetrend, amely a Bécs—Páris közti utat 2 órával rövidítette meg. Nagyváradról új éjjeli gyorsvonat nincs a menetrendben, a szatmári vonat délelőtt 11 óra helyett háromnegyed 9-kor indul. A többi vonatnál csak perces eltérések vannak. A fűrdővonatok május 5-én indultak meg s menetrendjük a tavalyi.

A CFR forgalmának esikkenéséről beszélgetést folytattunk dr. Hosszu János kolozsvári ízeletvezetővel, aki ezeket mondotta:

— A vasúti forgalom minden irányban megcsáppant és pedig nemcsak azért, mert a CFR 30 százalékkal emelte a tarifát, hanem azért is, mert nincs kocsink. Kénytelenek voltunk tehát az AV Hungáriától kocsikat bérelni a teheráruszállításra s ennek költségeit az exportvállalatokra voltunk kénytelenek áthárítani. Ez átmeneti állapot s mindjárt megszűnik, mihielyt a vasúti kocsijaink megérkeznek.

A 60 év óta fennálló

Glücksman cég

Piața Unirii (Szt. László)-tér üzletét is
mél felszerelte békeminőségű

vászon és női divat

árukkal, me'yeiket elismert
szolid árákon árusít.

Szováta fűrdő

május hó 20-én nyílik meg a

Margit pensió

Előjegyzéseket május hó 18-ig Oradea-Mare
Str. Gen. Berthelot Nr. 21., 20-ától Băile-
Sovata Jud. Mures-Turda) Villa-Margit ké ek.
Napi pensió június és szeptember hóban
L. 200., július és augusztus hóban L. 250.

WEISZ DEZSŐ volt Pannónia szállodás

Harmincezer lei jutalom a „Nagyvárad” előfizetőinek

Egy hónappal ezelőtt felkértük a „Nagyvárad” előfizetőit, sziveskedjenek a „Nagyvárad” számára előfizetőket gyűjteni. Minden előfizető, aki egy új előfizetőt hoz nekünk, ajándékba kap egy ötös könyvcsoportot, azonkívül díjtalanul résztvesz tizezer lejes sorsolásunkban.

Ennek a felhívásunknak erős visszhangja támadt. Mindennap nagy számmal jönnek be a kiadóhivatalba előfizetőink, akik új előfizetőket jelenítenek be nekünk. Őszinte örömmel adjuk át nekik az értékes könyvjutalmat és a sorsolási igazolványt. Minthogy azonban

minden előfizetőnkkel szemben

előzékenyek akarunk lenni, mindenkinek módot akarunk adni, hogy a szerencsését kipróbálja, elhatároztuk, hogy egy külön sorsolást is rendezünk.

megismételjük januári huszezer leies sorsolásunkat.

Ezek szerint a nyár folyamán ugyanazon a napon — július 12-én — amikor kisorsoljuk tizezer lejes ajándékunkat azok között az előfizetőink között, akik nekünk új előfizetőket toboroztak, kisorsolunk külön még huszezer leit a

„Nagyvárad” összes előfizetői között.

Ez a huszezer lei a következő részletekben kerül kisorsolásra:

I. díj 5000 Lei	VI. díj 2000 Lei
II. díj 3000 Lei	VII. díj 1000 Lei
III. díj 2000 Lei	VIII. díj 1000 Lei
IV. díj 2000 Lei	IX. díj 1000 Lei
V. díj 2000 Lei	X. díj 1000 Lei

Ugyanekkor — mint mondtuk — egy összegben kisorsoljuk a korábban meghirdetett

tizezer leit is,

de ebben kizárólag azok az előfizetők részesednek, akik nekünk egy új előfizetőt gyűjtöttek

s természetesen ezek is megkapják ezután is az ötös könyvajándékot is.

Mindegyik sorsolásban csak az vehet részt, aki 1925. július 12-én a „Nagyvárad” helybeli vagy vidéki előfizetői között szerepel és előfizetési díjjal nem tartozik.

A júliusi sorsolás tehát két részből áll.

Először kisorsoljuk a **tizezer leit** kizárólag azok között az előfizetők között, akik új előfizetőket szereztek nekünk. Azután kisorsolunk tíz nyerményben **összesen huszezer leit** az összes előfizetőink között. Természetesen, hogy ebben a második sorsolásban azok az előfizetők is résztvesznek, akik az előbbiben, mint előfizetőgyűjtők már szerepeltek, úgy, hogy szerencsés esetben

valaki — ha nemcsak előfizetőnk, de előfizetőt gyűjtött is a „Nagyvárad”-nak — megnyerheti mind a két főnyereményt.

Osztóznak persze a sorsolásban a teljesen újonnan belépő előfizetők is. Azok az olvasóink, akik egyenként vásárolják lapunkat, a hat díjból álló huszezer leies sorsolásunkból nem maradnak ki. Mindenki, aki naponként vásárolja meg a „Nagyvárad”-ot, június 15-től kezdve tegye el lapunk első címlapját mindennap. Július első felében közölni fogjuk, hogy melyik számú öt lappéldányt kell a kiadóhivatalba benyújtani annak bizonyításául, hogy a sorsolásra jogosult olvasónk lapunkat valóban naponként vásárolja.

Mindenki buzdítsa rokonát, barátját, ismerőseit, hogy fizeszen elő a „Nagyvárad”-ra, mert aki a „Nagyvárad”-ra előfizet, ingyen résztvehet ezen a szép sorsoláson.

Aki pedig bárkit mint előfizetőt bejelent nálunk, **ha ő maga is előfizetőnk**, nemcsak a huszezer lei, hanem még a tizezer lei külön jutalom kisorsolásában is résztvesz és ezenkívül megkapja ezentúl is az ötös könyvcsoportot ajándékba.

Dr Bjelik Imre hazaérkezett Rómából

Dr Bjelik Imre apostoli kormányzó, róm. kath. püspök tegnap délután a Magyarország felől jövő vonattal, Molnár Kálmán kanonok társaságában hazaérkezett. A vonatnál Mayer Antal kanonok, püspöki helynök várta a püspököt, aki érkezését sürgőnyleg tudatta és vele lakására hajtattott. Röviden megebedelt és fogadta a nála tisztelgő kanonoki kart, azután pedig a Nagyvárad munkatársait.

Elmondotta a kormányzó, hogy hét napot töltött Rómában. A Szent Atyának referált az egyházmege hitéletéről és a pápa azzal bocsájtotta el, hogy atyai áldását küldötte itteni híveinek.

Rómába tulajdonképpen az a kötelesség szolgáltatta az egyházfejedelmet, hogy a szent évben Rómába zárandokoljon. Egyébként az örök város tele van zárandokokkal a világ minden részéből. Csak Németországból ötnaponként kétszáz zárandók érkeznek. Rendkívül fényes ünnepségek folynak le a Szent Péter-templomban. Így vasárnap egy boldoggá avatáson részt vett Bjelik püspök is és szavai szerint soha olyan fényben nem látta a Szent Péter templomát. Néger, kínai és a világ minden részéből érkező püspökök vettek részt a szertartáson. A pápa reggeltől estig fogadja a világ minden részéből érkező zárandókat, közben miséznek, szent beszédek tart, sőt németül is tartott szent beszédet, mert mint volt varsói nuncius, perfektül beszélt németül. Nagy nehézséget okozott — mondotta a püspök — hogy amíg ő Rómában volt, állandóan olyan mértékben zuhogott az eső, ami nálunk nem ismeretes. Színesen írta le a püspök munkatársunk előtt azt a missziókiállítást, amit a pápa hozott össze, de más halandó nem is tud összehozni. A vatikáni kertekben állították ki a kiállítást, a melyben a világ legszélsőleg civilizálata-nabb tájairól küldött nép, föld, és természetrajzi cikkeket, állatokat halmoztak fel.

Természetesen érdeklődtünk a püspöknél a konkordátum és az egyházmegegytő fontosabb kérdések állása felől, amire kijelentette, hogy azok a diplomáciához tartoznak s nem áll módjában felvilágosítást nyújtani.

Végül kijelentette dr Bjelik Imre, hogy pünkösdi első napján a szószékről fog beszámolni híveinek római utjáról, a mikor ki fogja osztani az apostoli áldást is, amit a Szent Atyától magával hozott.

ÜJDONSAGOK

* **Személyi hir.** Nussbaum Samuel, a nagyvárad orthodox izraelita hitközség elnöke négy hónapi távollét után Palesztinából tegnap hazaérkezett és átvette a hitközség vezetését.

* **Benes csehszlovák külügyminiszter tegnap keresztültutazott Nagyváradon.** Tegnap reggel öt órakor utazott keresztül Bukarestből Halmi felé Benes csehszlovák külügyminiszter. Az állomásra egy szakasz rendőr volt kirendelve és Bunescu rendőrigazgató is kint volt. A miniszter vonata egy órahosszat tartózkodott a nagyvárad állomáson, de Benes nem jött ki a hálófülkéjéből.

* **Meghívó.** A „Dorotheum R.T.” Oradea-Mare-n a Nagyvárad Háztulajdonosok Bankjának üzlethelyiségében, Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12. szám alatt folyó évi május hó 16-án délután 7 órakor alakuló közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Közgyűlési elnök, 2. jegyző választása, 2. Alapszabályok ismeretése és elfogadása, 3. A részvénytársaság megalakulásának kimondása, 4. Igazgatóság választása, 5. Felügyelő bizottság választása. Oradea-Mare, 1925. május hó 13. napján. Az alapítók.

* **Petrás Sári,** a legnagyobb magyar primadonna péntek és szombat este lép fel a színházban.

* **A kétszázkilencven éves budapesti egyetem.** Budapestről jelentik: A budapesti egyetem alapításának kétszázkilencvenedik évfordulóját ünnepelték.

* **Kezddnek a himnlőoltások.** Kaptuk a következő hirdetményt: A közegészségügyi törvény alapján ezennel közhírré teszem, hogy a folyó évi nyilvános védőhimnlőoltások a következő beosztással május hó 17-ik napján kezdődnek, május hó 21-ikén végződnek; ugymint: oltási helyiség az I. kerületben (Olaszi I.) a városi árvaház épülete, Str. Episcopul Ciorogariu 8. szám alatt mindennap délelőtt fél 9-től fél 10 óráig. Ez a kerület magában foglalja a nevezett körutól nyugatra eső városrészt. Oltási helyiség a II-ik kerületben (Olaszi II.) a Str. Lacatus I. szám alatt lévő állami óvoda nagyterme, mindennap délelőtt 11 órakor. Ehez a kerülethez tartozik a Ferdinánd király körutól keletre eső városrész, a Porond, Nilgésztelep, Farkastelep, Hevesitelep és az egész Hegy. Oltási helyiség a III. kerületben (Ujváros-Külváros) a Str. Dimitrie Cantemur (volt Gojdu és volt Betőhy Ödön-utca) 44. sz. a. lévő városi óvoda nagyterme, mindennap délelőtt 8—10 óráig. Ez a kerület magában foglalja az Ujváros és Külváros városrészeket. Oltási helyiség a IV-ik kerületben, a Str. Grivitia (volt Sándor-utca)

4. sz. a. lévő városi óvoda épülete, mindennap délelőtt 10—12 óráig. Ez a kerület áll a Váralja-Velence és Csillagváros városrészekből. A nyilvános védőhimnlőoltásokat, városi kerületi tisztiorvos urak fogják végezni. A törvény értelmében első oltásra köteles minden gyermek életének első évében. Ujraoltásra pedig minden gyermek, aki 12-ik életévét már betöltötte és a legutóbbi eltel 5 év alatt válságos hólyagos himlőt ki nem állott. Az oltásra kötelezettek beoltásáért és az ellenőrzővizsgálaton való bemutatásáért felelősek: a szülők, gyámok, iskolák és intézetek vezetői, iparosgazdák, szóval mindazok, akik a gyermekről gondoskodni tartoznak. Mindazok, akik fenti kötelezettségeiknek eleget nem tesznek, a törvény értelmében büntetettnek. Dr. I. Comsia főorvos.

* **Kinevezés.** A belügyminiszter Fekete József nagyvárad lakost a vármegyei prefekturára állami hivatalonknak kinevezte.

* **A Csarnok titkári hivatala közli,** hogy az alapszabályok 21-ik szakasza (röviden) a folyó hó 17-én megtartandó közgyűlésen szavazati joggal bíró tagok folyó hó 13-án lezártnévjegyzéke folyó hó 14-től kezdve megtekintés céljából ki van függesztve.

* **Bírói szemle a Park-szálló boltjában.** Vaiszlovich Emil, a Park-szálló tulajdonosa tegnap helyszíni szemlét kért a városi járás-bírósnál abból a célból, hogy megállapítsa a most kivonult bérlők által okozott rongálásokat s azok helyreállításának költségeit rájuk behajtsa. A járásbíró, dr Chisui Jenő tegnap délután tartotta meg a helyszíni szemlét, amelyen a bírói szemle zakértői voltak: Oavra Sándor főmérnök, Örtmy Gyula építész. Megjelentek a volt lakók képviselőiben: dr Kovács Ardor, dr Lőrincz Sándor, dr Rozvány Jenő, dr Sarkady Sándor, továbbá Vaiszlovich ügyvédje, dr Gellért Miksa, Stupariu Traian, Weisz E. Zsigmond, Kertész Erzi, Kertész Szidi, Izsák Lidia. A lakók azzal védekeztek, hogy a rongálások a bérlet használatából származnak s nem szándékosak.

* **Végérvényesen rehabilitálták Puskás Béla dohányraktári főnököt.** Két évvel ezelőtt szakszítás címén a Monopóliagazgatóság vádat emelt Puskás Béla dohányraktári főnök ellen, akit a vád következtében állásától föl is mentettek. Puskás Béla két éven keresztül kenyérféltől volt kénytelen viselni a vád következményeit anélkül, hogy ügyében bírói ítéletet hoztak volna. Csak az idén, januárban tartotta meg a törvényszék a Puskás-ügy tárgyalását, melynek eredményeként a vád alól a volt dohányraktári főnököt fölmentették. Ezt az ítéletet azonban a Monopol megfellebbezte s így került az ügy tegnap a tábla elé. A tábla másodfokon szintén fölmentette az ártatlanul megburcolt Puskás Bélát. A fölmentő ítélet után a kincstár képviselője megkérdezte Puskás Bélát, mi a kívánsága a kincstárral szemben. Puskás két éve elmaradt fizetésének kiutalását és állásába való visszahelyezését, illetve nyugdíjaztatását igényelte.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 10. alatti orih. בית eltermet** ugyanezen házban az udvarba helyezem át. Izlelés konyha. — Sives pártfogást kér: **Özv. Grösz Adolfiné** vendégfő. Lakodalmak rendezése és abonama a legolcsóbban.

Elegáns finom uriszabóság

Speciel **angol szövetek** raktáron! Szolid kiszolgálás! Szolid kiszolgálás!

HACKMAYER

uri szabó, Avram Janou (Kossuth)-utca 2.

Eladó

asztalokat, könyvszekrényeket, bőrgarnitúrát keres a

DOROTHEUM

Str. Ciorogariu (Uri)-u 12.

Alkalmi áruházam

mely eddig a Heimann kertben volt, mai napon a volt Tóth-féle hentes üzletben (Simon régiség üzlet mellett) **megnyílt!!**

Eladásra kerülnek a következő áruk:

Mosó crepon harminc színárnyalában métere	35—	Lei	Francia gyapjú delainek métere	110—	Lei
Mosó delain gyönyörű színekben métere	35—40	Lei	Francia grenadinok pazar mintáknak métere	50—70	Lei
Kockás ruhavásznak métere	60—	Lei	Színész ingezfírek métere	40—48	Lei
			Schiffonok, vásznak	35—40	Lei

Több ezer méter női divatfelme még eddig nem létezett olcsó árakban. — Figyelje meg a kirakatokban elhelyezett áruimat.

Barna Jenő

* **Ellentétes hírek Zita ex- királyné betegségéről.** Budapesti jelentés nyomán megírtuk, hogy Zita súlyosan megbetegedett. Most — mint Bécsből jelentik — e híreket valószínűtleneknek mondják. Gróf Károlyi Józsefné ugyanis, — kinek férje Lequietoban tartózkodik a királyi családnál, — még eddig semmi értesítést nem kapott. A grófnő véleménye szerint csak valami könnyebb betegségről lehet szó. Május elején, mikor Lequietoból elutazott, Zita királyné még elég jó egészségi állapotnak örvendett. Schrager, a Habsburgok bécsi megbízottja szerint, Zita királynének korábban súlyos, ragályos toroklobja volt. Lehetséges, hogy komplikációk léptek fel, esetleg tüdő és mellhártyagyulladás.

* **Petrás Sári** Marinka táncosnő és a Lengyelvér főszerepeit játsza péntek és szombat este.

* Egy évi börtönt kapott egy zseb-
tolva. Az év januárjában Máté András tanító fiával együtt a vasutól villamoson jött be a városba. A Bratianu (Szaniszló) utca sarkán leszállott és azonnal észrevette, hogy egy fiatalember követi, aki egy őrizetlen pillanatban kilopta 2200 leit tartalmazó pénztárcáját. Üldözni kezdte a fiút és egy detektív segítségével csakhamar sikerült elfogni. Pártos Gusztáv volt a fiatalember, akit a rendőrség letartóztatta és a bíróság most egy évi fogházra ítélte.

Legjobb tenniszcipők Reichardnál

* Szabadsághelyezték a letartóztatott kommunistákat. Bukarestből jelentik: Tegnap folytatták a kommunisták perének tárgyalását, amelyet azonban formai okokból elnapoltak. A tárgyaláson Hozianeanu elnök felolvasta Holban tábornok átiratát és ennek értelmében huszonhét letartóztatott kommunistát szabadsághelyeztek. Érdekes különben, hogy Albert Tournier párisi kommunista ügyvédet, aki egyenesen a tárgyalások meghallgatására jött Bukarestbe, a sziguranca kiutasította az országból.

* A nagyváradi tanári vizsálya a kamarában. A kamarában a napokban Tzoni parasztpárti képviselő szavá tette a Gojdu-líceumi tanárok és a főigazgató harcát és különösen kemény kritikát gyakorolt az inspektorok ténykedése felett. Majd Chirvai Vazul képviselő válaszolt a kamarában erre az interpellációra és a tanári kart állította oda teljesen vétkesnek. Tzoni azt felelte erre, hogy ő nem Chirvai képviselőtől, hanem a közoktatási minisztertől vár választ.

* Petrás Sári fellepteit a színházba járó közönség ünnepnek tekinti.

MELEG VAN

kevesen lesznek ma,
csütörtök este 7-kor

a Dorotheum
árverésén

Azért jöjjön el ön
mert biztos, hogy na-
gyon olcsón vásárol-
hatja meg azt, ami meg-
tetszik.

LEGUJABB

Argetoianu kibékült Madgearuval

Bukarest, május 13. A politikai élet legfrissebb szenzációja, hogy Argetoianu volt belügyminiszter tegnap kibékült legádázabb ellenfelével, Madgearu parasztpárti képviselővel. Argetoianu leadta név-

jegyet Madgearu lakásán, aki ma viszo-
nozt a látogatást.

Bukarest, május 13. Argetoianu és Stere ma tanácskozást folytattak.

A Magyar Párt ülése

Kolozsvárról jelentik: A Magyar Párt elnöki tanácsa tegnap délután tartotta rendes havi ülését Ugron István elnök-
lete alatt. A gyűlésen dr. Bernády György dr. Thury Kálmán és gr. Bethlen György kivételével az összes tagok résztvettek. A folyó ügyek tárgyalása után az iskolai törvénytervezettel foglalkozva, megállapították, hogy azt a magyar kisebbségre a legnagyobb mértékben sérelmesnek tartják és minden rendelkezésükre álló eszközzel harcolnak ellene. Helyeslőleg vették tudomásul az elnökségnek a román néphez intézett manifestumát s hasonló manifestummal fordulnak a parlament összes pártjaihoz.

Megállapították, hogy a párt akciója független az egyházak e kérdésben tett lépéseitől, mert felőleli nemcsak egyházait, hanem az egész kisebbséget érintő jogokat ért sérelmeket is, de természetesen figyelemmel volt az egyházak érle-
keire is.

Megütözközték a tudomásul, hogy a szenátus igazolta Florea Gyula szená-
torrá való választását.

A csásari paktumról dr. Gyárfás Elemér tett jelentést. Megállapították, hogy a

paktumban a nemzeti kisebbség semmi fele jogáról le nem mondott, ellenben közzététele megállapodás ellenes lenne s ezért nem hozhatják nyilvánosságra. Nem történt joglemondás, sőt a magyar kisebbség jogainak gyakorlati érvényre jutására alkalmas módok vannak a paktumban. Csúcsán Bernády György, Ferenczy Géza,

Grandpierre Emil, Gyárfás Elemér, dr. Pál Árpád, dr. Pál Gábor, Sebessy János, Szele Béla, Hajdu István és Török Andor akkori intézőbizottsági tagok vettek részt a paktum létrehozásánál és erkölcsi kötelességük teljes tudatában jár-
tak el s vállalják érte a felelősséget.

Dr. Jakabffy Elemér tegnap külön nyilatkozatot tett közé a lapokban, melyben azt mondja, hogy az intéző bizottság minden tagját levélben értesítették, hogy hol olvashatja el a paktum szövegét, amelyet a jelenlévő detektívek miatt nyílt ülésen nem tárgyalhattak. Kéri a sajtót, ne feszegessék a paktum tartalmát, várják meg, amíg az Averescu-párt kerül uralomra s akkor aktuális lesz nyilvánosságra hozatala, mert valószínű, hogy a rendőrség nem fogja azt megakadályozni.

* Ma lesz ítélet az Aluminia illeték-perében. A törvényszék Dobos-Babics-Balogh tanácsa előtt tegnap egész délelőtt folyt a perbeszéd. Ítéletre csak ma délelőtt kerül sor.

* Egy kiváló erdélyi festőművészről tárlata. Egy kiváló erdélyi festőművészről érkezik a napokban Nagyváradra. Zsigon Szabó Lili, hogy a Helikonban tárlatot rendezzen műveiből. A művész dr. Szabó György százszéregi orvos leánya és unokahuga dr. Zombory Sándornak, a Kath. Népszövetség illusztris igazgatójának. A művész május 16-án nyitja meg tárlatát a Helikonban.

* Botrány a bécsi Operában. A bécsi Operában tegnap este a Walkür előadásán egy Olcseska nevű énekesnő a kulisszák mögött álló Jeritza Máriára köpött, de a köpés — így szól a távirat, mely a „világszenzációt” szterterópi — mást talált. Jeritza ezután heves szóharcba elegedett támadójával, majd elájult, majd hosszas rábeszélésre mégis végigjártotta a szerepét. Olcseska asszony állítólag azért köpött, mert jelenése alatt Jeritza asszony hangosan beszélt a kulisszák mögött.

* Itt a nyár végre, örömeivel és gondjaival. Egy komoly, súlyos gondtól azonban megszabadultunk: ismét kapható a híres és közkedvelt Csanda-féle Podol, az egyetlen biztos szer a lábizzadás ellen. Kapható gyógyszárakban, drogériákban. Megyei főlerakat: Farkas István Apolló drogéria Oradea-Mare.

* Felelősséggel vállal molykár elleni megőrzésre szőrméket, ruhát, szőnyeget Leichner Str. Ciorogariu 4.

* Finom cipészek! Szép cipő divatlap kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* A hét minden napjában legolcsóbban szerezheti be szükségletét a „Vultur” áruházban Jung és Béhm-cégnél, Kossuth-utca.

Legjobb tenniszcipők Reichardnál

* Vérczegény, ideges, gyöngye tüdejű vagy gyomru gyermekeiket, vagy felnőtt leányaikat küldjék bizalommal kísérő nélkül is a szülők Tusnádfürdő (Csikvármegye) ősfenyvesében fekvő „Gyermekek és leányotthonába”. Állandó tanári és orvosi felügyelet, kitűnő ellátás. Bővebbet július 1-ig, kedd, csütörtök és szombat délután 7—8 óráig Str. General Berthelot 4., azontúl ajánlott levélre özv. Csordácsics Ferencné címén Tusnádfürdő.

* Petrás Sári vendéglátékaira már csak mérsékelt számban kapható jegy.

* Megnyílt a Delphin. A szőlőhegy lakás oldalán, a természet szépségeitől övezetten rendezte be Velzer József néhány éve a Delphin nyári vendéglőt, amely első perctől fogva a leglátogatottabb nyári étterme volt Nagyváradnak. A Delphin a tavasszal restaurálták és tegnap a pompás nyári vendéglő ismét megnyílt. A gondos vezetés, pompás konyha és előzékeny kiszolgálás biztosították a természet áldásai mellett a Delphin népszerűségét és ez a kitűnő vezetés fogja az idén is garantálni, hogy a publikum se-regestől keresse fel az idén is. Ma már enyhe és kellemes nyári idő köszöntött be a szőlőhegyen, mintha a szezon kel-
lős közepén volnánk és a Delphin zöld lugasai, árnyas árkdjai szívélyesen fogadják a vendéget, aki itt igazán kellemesen szerezheti meg a távoli tengerpartok, vagy üdülőhelyek szórakozásait.

* Bomba 6 lei az Eldorádóban.

* Szabászati és kalapkészítő szakiskola Str. Rimanóczy 13. szám alá helyeztem át. Folyó hó 15-én új tanfolyam nyílik. Oktatás a legmodernebb módszer szerint. Szabás, varrás és modellezés 6 hónap alatt, tökéletesen elsajátítható 6 hónap alatt, Kalapkészítés 2 hónap alatt új módszerrel tökéletesen elsajátítható. Nő-
vendékek képzésényei Rimanóczy-utca 13. szám alatt a kirakatban láthatók, ugyanott érdeklődők és beiratkozók jelentkezhetnek naponta d. e. 11—12-ig és délután 4—6 óráig Orbán Sándornénál.

Darvas harisnyái legjobbak!

* **A Savoly-illatszertár áthelyezése.**
Értesitem a tisztelt közönséget, hogy Savoly illatszertáramat megszüntettem és teljes áruaktáramat átvittem az Angyal-droguériába. Illatszerüzletemet itt folytatom és a legdúsabb és legválasztékosabb raktárral állok a közönség szolgálatára. Üzletemet az eddigi nivón, az eddigi szolid és disztíngvált alapon fogom vezetni és kérem a nagyközönség további szíves támogatását. **Barna Miklós**, az Angyal-droguéria tulajdonosa, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-út) 1. szám.

* **Old England tavaszi keztyű és harisnya** újdonságai megérkeztek.

* **Agnescemege, egy darab 5 lei Benedeknél.**

* **Nemcsak villamosan utazhat ingyen**
Bodnár Gyula borkereskedőhöz, Str. Avram Iancu 5., hanem nagyobb vásárlásnál vonat költsége felét is visszatérítem. Kivágtott talp- és felsőbőrök olcsó áron! Krupon 110 leitől, nyak 85 leitől, szürke békéből 22 leitől. Minden fajtájú színes szezoncikk, cipész és szíjgyártókékek nagy választékban. Felsőrészt izlésesen, méret után készítik külföldről érkezett szabázzsal. Telefon interurbán 237. szám.

TŐZSDE

Zürich, május 13. Nyitás: Berlin 122'937, Newyork 516 háromn., London 2506 fél, Páris 2687 fél, Prága 1530, Budapest 0.0072'60, Bukarest 252 fél, Bécs 0.0072'80.

Bukarest, május 13. Zárlat: Devizák: Páris 1078, London 1000, Newyork 205 fél, Milanó 850, Zürich 40, Bécs 29, Prága 612.

Valuták: Font 990, frank 11, svájci 39, lira 840, dinár 310, dollár 202, osztrák 29, magyar 29, szokol 600.

Zürich, május 13. Zárlat: Berlin 123 Amsterdam 207 háromn., Newyork 516 háromn., London 2506 fél, Páris 2687 fél, Milanó 2121, Prága 1530, Budapest 0.0072'60 Belgrad 840, Bukarest 252 fél, Varsó 99'35, Bécs 0.0072'80.

Budapest, május 13. A szerdai értékpapír-zárlat: Angol-M. 32, Kereskb. 960 Első Bp. gőz 153, Kőszén 3080, Fegyver 590, Cukor 2060, Tröszt 172, Magy. H. 375, Pesti Hazai 2410, Beocsini 1025, Salgó 506, Ganz-D. 2245, Guttman 465, Osztr. H. 135, Borsod-Misk. 185, Borsodi szén 53, Rima 152, Ganz-V. 1120, Ofa 483.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Kék mazur, operett-repriz, A) bérlet. Péntek: Marinka táncosnő, operett, Petrás Sári első vendégfelléptével, B) bérlet.

Szombat délután fél 4 órakor: Magdolna, életkép, olcsó helyárakkal.

Szombat este: Lengyelvér, Petrás Sári vendég-felleptével. Bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Szibill helyett Lengyelvér operett, Holdi Juci a marosvásárhelyi színház primadonnájának vendégjátékával.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Vörös ember, vigjáték-bemutató, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Nótás kapitány operett, Holdi Juci, a marosvásárhelyi színház primadonnájának vendégfelléptével és Rohonczy Mihályal, bérleten kívül.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI

— Kék mazur A) bérletben. Csütörtökön este körül színré harmadszor a felújítás után Lehar Ferenc világhírű operettje, a Kék mazur.

— Petrás Sári vendégjátékai. Már csak egy nap választ el bennünket attól az érdekes színházi eseménytől, mely jelentős dátumot jegyez fel az

idei szezon krónikájában. Pénteken este lép fel hosszú szünet után először Petrás Sári, a magyar operett színjátszás egyik legértékesebb alakja, akinek primadonnai pályafutását az egész világon az elismerés babérra kísérte végig. Petrás Sári két estét át fogja gyönyörködtetni a közönséget utóhéttel művészetével, péntek este B) bérletben a Marinka táncosnő, szombat este pedig bérletszűnethen a Lengyelvér női főszerepét játssza. Az első estén Betegh Bébi, Rohonczy, Bihari Nándor, Stoll és Hevesi, a második napon pedig Kertész Mancsi, Bihari Sándor, Gróf László, Stoll, T. Pogány Janka, Madas és Bereng lesznek a vendégművésznő partnerei.

— **Magdolna.** Szombat délután fél 4 órakor olcsó helyárak mellett Rákosi Jenő megrázó életképe, a Magdolna van műsoron. Ez a szenzációs, az emberit indulatokat és érzéseket hűen visszatükröző életkép eddig minden előadáson fulmináns sikert aratott, egészen bizonyos tehát, hogy a szombat délutáni előadást zsúfolt nézőtér fogja végig nézni. A címszerepet ez alkalommal is Gröfné Polgár Mariska, a többi szerepeket pedig Benes Ilona, Gál Piri, H. Körösi Juci, T. Pogány Janka, Tóth Elek, Hevesi, Madas és Kabos játsszák.

— **Vörös ember.** Vasárnap délután fél 6 órakor mutatja be a prózatársulat Drégely Gábor és Liptai Imre utóhéttel humorral megírt szenzációs bohózatát, a Vörös embert. A színház délutáni publikuma nagy szimpátiával fogadta az igazgató-ság eme újítását és a ritka alkalommal tömegesen váltotta meg elővételben a jegyeket. A Vörös ember főszerepeit Jósika Mici, T. Pogány Janka, Gál Piri, Gróf László, Stoll, Hevesi, Bihari Nándor és Galambos játsszák. A Vörös ember hétfőn este A) bérletben kerül színre, kedden pedig B) bérletben megy.

NYELTÉR

Értesitem a t.c. vevőközönségemet, hogy üzlethelyiséget ideiglenesen Regele Ferdinand (volt Rákóczi) ut 14 sz. alá helyeztem, ahol összes áruimat tetemesen leszállított árban árusítom.

STERNBERG régiségkereskedő.
Telefon 14 57.

MOZI

— **2 asszony 1 férfi** a legújabb slágerfilmje az Atlantic- és Apolló-mozgóknak. Egy házasság történetét tárgyalja a film, kedves, romantikus formában leírja egy házaspárnak első összekoccanásából származó szétválását, bár epedve égrek egymásért. De hogy a romantikát kedvelőknek igazuk legyen, a kedves, jó-sígos nagymama fáradozásának sikere lesz — az ifjú párt ismét összehozta. Helen Chadwick és Lewis Stone játszóak az ifjú házaspárt s Mary Carr, a legkedvesebb, legdrágább, legjobb anyaszínésznő járja a nagyanyó szerepét. Végig kedves, érdekesítő témája elragadó, bizonyára mindenkinek a felszását meg fogja nyerni.

— **Korda Sándor, „A koldus királyfi”, „Simson és Deila” és más nagy filmek rendezője** rendezte filmre Vajda Ernő határos színművét a „Jött-ment asszony”-t, Korda Mária és Somlay Arthur alakítják a 8 felvonásos film főszerepeit, melyet ma utoljára láthat 5 és 7 órakor a Dorian film színházban, 9 órakor a Dorian Terrascon.

A Biró József telepen

(Príncipele Mihai — Gerliczi utcai kocsihid feljártánál) a város legszebb helyén, az alsó legszebb 10 szőlőparcella, amely villák vagy családi házak építésére igen alkalmas, most már kedvező árakban és fizetési feltételekkel is végleges eladásra kerül. Felkérem, mindazokat, kik ezen parcellák iránt már érdeklődtek vagy érdeklődnek, hogy szíveskedjenek rövid időn belül elhatározásukról értesíteni. Az esetleges építkezéshez szükséges olcsó anyagok beszerzése és víz ellátás folyamában van. — Tisztelettel:

Biró József

Calea Dorobanților (volt Rulikovszky-ut) 8. sz. a.

Berson

gumisárok és gumitalp a cipőnek feltétlenül szükséges kelléke. Rugalmas járást biztosít, megvédi nedvesség ellen, olcsóbb és tartósabb a bőrnél.

Ablak- és tüköruvegel

FRENCZEL

készít és elad, Viahuța (Szt. János-u.) 44.

Szücs műhelyemet Vlahuța (Szt. János)-u. 6. szám alá helyeztem át. — Mindennemű szücs és szörme munkát, alakítást és javítást, ugyisntén nyári megóvást molykár ellen a legolcsóbban vállallok.

Andrássy Miksa, szücs mester.

Comandamentul Diviziei 17-a. — Serviciul Intendenței

Publicație

Se aduce la cunoștința publică, că în ziua de 25 Mai 1925 ora 10 dimineața, se va ține la comandamentul Diviziei 17-a Inf. Serv. Intendenței (Calea Dorobanților Cazarma Regele Ferdinand), licitație publică pentru vinderea a 4 (patru) vagoane tarăte.

Ofertanții, vor depune odată cu ofertele și o garanție de 10% din valoarea cantităților de tarăte.

Tărăte se pot vedea în orice zi de lucru la Moara Laslo din localitate.

Int. Lt. Co'onel Mituleson,
Șeful Serviciului Intendenței.

Megérkeztek

Wirth, Gebr. Stingl, Hofmann stb. gyártmányu teljesen új zongorák, melyeket gyári árban árusítok.

STERNBERG.

Telephon 14-57.

Reg. Ferd. 14.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 2 lei, vastag betűs 6 lei

LAKÁS

Azonnal beköltözhető két szoba, konyha, mellékhelyiségből álló lakás átadó. Cím a kiadóban.

Alkalmazás

Felvétetik egy tanuló a Sonnenfeld r.-t. vonalzóba, Str. Prințul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.

Önállóan főzni tudó mindenest keres kis családot. Cím a Sonnenfeld portánál. 1264

Ügyes tanuló lányok felvétele a borítékgyárba. Str. Casapiei (Mészáros) utca 4.

Háromtagú család keres 15-re ügyes mindenest. Str. Milerand (Arany János-utca 2., I. Pásztor. 1400

Megbízható főzni tudó mindenest keres. Jelentkezni délután 2-5 ig Str. Oituz (Lahner György) u. 1. szám. 1410

Övönél elvállal gyermeknevelést vagy házvezetést. Cím B. I. Szatmár, városi bérpalota, II. udvar, I. szám. 1421

Ipari vagy kereskedelmi vállalatban társulnék aktív közreműködéssel cca 150.000 leivel. Szíves megkeresést „Művész a kifizetése” jellegére a Hegedűs Hirlapirodában. 13:04

Pénztárkezelésben jártas leány, aki irodai munkálatokhoz is ért, azonnali beépítésre felvétetik. Saját kezűleg írt ajánlatokat „Nagykereskedő” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 1423

Sürgősen eladó

Gen. Holban (Széles-u.) 26. számú ház azonnali elfoglalható lakás, üzlet új berendezéssel, kedvező fizetési feltételek. — Értekezni ugyanott.

Új típusú külföldi

Gyermek kocsik megérkeztek.

SZABÓ Irsáruház Sas-passage 42. szám

Új üzlet! Új üzlet!

Legoltsóbban vásárolhat, javítható órák és ékszerek

Weinbergernél, Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 23. szám

KERÉKPÁROK, VARRÓGÉPEK állandóan raktáron. Javítások szakszertien készülnek

KONRÁDNÁL Strada Baross-utca 10.

Adás-Vétel

Eladó alig használt finom sálboa jutányos áron. — Megtekinthető Ardeal ügy-nökség Episc. Ciorogariu (Uri)-utca főposta mellett. 1215

Eladó bérház 600 ezerleiert belvárosban, 15 lakóval, nagy jövedelemmel. Emeletes ház több urilakkal központban egy-millióhatszáz ezer lei. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-utca) 1 és fél millióért négy lakással, 6 szobás azonnal elfoglalható. Tománénál, Nilgész-telep 3-tól 6 ig Str. Tace Ionescu (Körös u.) 21. 1271

Eladó 196 beköltözhető és nem beköltözhető házak, kedvező fizetéssel, szőlők, lakások. Weisz Gizi, Matei Besarab (Nyomda)-utca 4. 1342

Strada Pasteur (Kórház-utca) 69. sz. a. a Str. Moldova (Kálvária)-utca átnyúló egy ház, telekkel és több házzal, részleltetésre is, olcsón eladók. Értekezni Tátray Kálmán ügyvéd irodájában Strada Episcop Ciorogariu (volt Uri-u.) 15. sz. II. emelet 1. sz. alatt. 1025

Moharmag 3 mázsa, 2 darab Planet lókapja jókaban, jutányosan eladó. Kubik Coliglet up. Drágcske. 1422

Eladó sürgősen több szoba berendezés, teljes felszereléssel és egy sarok telek. Paul Chinez Rulikovszky ut mellett, (Aulich Lajos)-u 1. Dorobantilor (Rulikovszky-ut) sarok. 1403

Egy komplet gyönyörű ebédli, egy ajtós, szekrény, asztal, gyönyörű plusz tükrös ebédli divány, képek, tükör, regények öv. Schwartzénál, Str. Densuşianu (Jókai-u.) 12. 1393

Grande toilettehez nélkülözhetetlen, ideális szabású fűzők és melltartók a

„LÉDA” fűzőszalonban Strada Alexandrii (volt Teleki-utca) 53. I

Remélem tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztat DEUTSCHBAUTAR Utteleket elintéz.

LEGUJABB

DOMBORNÝOMÁS

KERESKEDELMÍ LEVÉLPAPIROST

MEMORANDUMOT, SZÁMLÁT ÉS BORITÉKOT KÉSZÍT

»SUNFIELD«, ORADEA-MARE

STRADA VLAHUȚA (SZENT JÁNOS-UTCA) 29.

FEJFÁJÁS

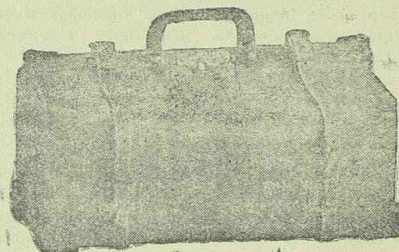

migrén és neuralgiás fáj-dalmak ellen szedjen kizárólag

NEURALGINE „JURIST”-ot

Vigyázzunk az eredeti csomagolásra!

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

A nagyváradi bőröndárú és táskagyár

Str. Cuza V. da (Szacsvai-utca) 18. sz. alatt

Összes gyártmányai detailban is gyári árak mellett kaphatók.

Antrepositole S. A. HERMES Áruraktár R-T. ORADEA-MARE, OBOR.

Saját Iparvágány Str. Griviței (Sáno-u.) 11. Telef. 15 74

Beraktározás, lombard kölcsön. Árak szakszertü kezelése. Consignációs és bizományi árak.

Eladó a város forgalmas helyén egy jókaban lévő magánház italmérés-sel együtt, azonnal beköltözhető.

Str. D. Tichindeal (Füred-utca) egy jó ház igen olcsón, mely 2 részben is eladó, egyik rész 200.000 másik rész 100.000 leiert, a nagyobbikban 4 szobás lakrés azonnal beköltözhető. — Értekezni Nogál-u. 11. szám alatt a háztulajdonosnál. — Ugyanott 2 drb. üzemképes teher autó is eladó.

ELADUNK beköltözhető magán és bérházakat, kisebb-nagyobb szőlőket, birtokot és házhelyeket.

Mikussay és Komjáthy

irgalanforgalmi ügy-nöksége, Strada Caramei (volt Kaszárnya-utca) 2. szám. — Ta'álhatók a Royalban.

Borhoz csak ásványvizet igyék!

A természetes szénsavas erősen vastartalmú LIPPAFÜREDI ásvány és borviz, tidit és gyógyit. Egy házőöl se hiányozzék kérjen mindenütt azonnal „Apolló” ásvány- és borvizet. Gyomorbetegség verszegények és lábadozóknál nélkülözhetetlen. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden jobb étterem és fűszerkereskedésben Főlerakat: „Merour” vállalat Strada General Mosoiu No. 7. — Telefon 2-21.

Eladó 40 hold szántóföld tanyával, szép gyümölcsös. 100 hektó kitűnő bor helyben. Tománénál, Nilgész-telep 3 6-ig Str. Sf. Ladislau (Körös-u.) 21. sz. 1377H

Női ruhák, kabátok. Kosztümök 200-700 leig. Olcsó gépzásuozás. Pasteur (Kórház utca) 47. I. em. Kézimunkák, gobelinek, filék, horgolások, himnzősek, kelin, szmírna olcsón. Str. Podgoria și Sinaia (Nilgész-telep 100-62. — Schwarcz-ház. (Redülőhid-nál.) 1401

Kéz alatt dosierszekerényt megvétele keresünk. Ajánlatokat Triumph cipőgyár Str. Lunei (Holdvilág u.) 3. kériünk. Telefon 10-40. 1424

Üzlethelyiség Calea Victoria (Kolosvári-utca) leg-forgalmasabb helyén előnyösen kiadó. Értekezni a déli órákban. Steier, Str. Rómer 13. 1350

Eladó ház, je enleg műhely, lakásnak is alkalmas, ugyanott asztalos-szerszámok eladók. Csillag-város, Csáki-utca 2. szám. Ny.

Házak eladók. Házaladás megbízásokat vállalunk. — Kölsőnőket megszerzünk. Magánpenzeket jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Értésítés délután. 405

Biolkitt jókaban leíyott megvétele keresek. Cím a Hegedűs Hirlapirodában. 1426

Füredhelyen vendéglő bérbeadó, ugyanott szakácsnő keresetetik. Cím a kiadóban. 1427

Eladók házak, szőlők, föld-birtokok, bérházak, magánházak, fűszertüzet és kocsmá stb. Tománénál Nilgész-telep d. u. 3-6-ig Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 21. 1272

5-15 hold szántóföldet Váradhatárában megvétele-re keresek. Várad István ügy-nöksége, Str. Nicolae Zsiga (Lukács György u.) 34 szám. 1431

Takácsoszővőszék e adó. Bónis, Kőbölkut (jud. Bihar). 1430

Egy nagy műhelyhelyiség 2 szobás lakással hosszabb időre bérbeadó. Cím Str. Vasile Conta. (Halász utca) 1. 1428

Complett Mikszáth diszkótésben (összes művel) o'csón előd a Hegedűs Hirlapirodában. 1408

Eladó vadonatú fehér kötött kabát (béczi model) Megtekinthető Ardeal ügy-nökség, Episc. Ciorogariu (Uri)-utca) főposta mellett. 1214

Butellás üvegek eladók. Cím a kiadóban. 1299

Különfélék

Mindenest keres háromtagú családnak, lehet német is. Schwartz, Tace Ionescu (Körös utca) 69. szám. 1429

Grosinger Etelka divatszalonjában elegáns tavaszi és nyári ruhák készülnek. Str. Saguna Kapucinus-utca) 5., földszint 4. sz. 1425

200.000 leiel társat keresek már megéyő életképes üzlethez. Cím a kiadóban. 1433

Német süccsel társulnék 200.000 leiel szakkepzttséggel, kinek már megéyő üzlete van. Cím a kiadóban. 1432

Értesitem a n. é. hölgy-közönséget, hogy női szabó szalonomat egy elsőrendű szakember vezetésével tovább folytatom, gyönyörű francia munkával kibővívte. — A régi szolid árak, pontos kiszolgálás További szíves partfogást kér. Öv. Vass Dánielné. Vlahuta, Szt János u 52

Román-Magyar Magyar-Román

Ghetie szótár eladó a Hegedűs Hirlapirodában.

Veszünk

Antorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kasszákat, zongorákat, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca 10.

ÓRÁK

ékszerek eladása, szakszertü javítása a legkomplikáltabb

TISZAY-nál

Alexandri (Teleky)-u. 9. Jutányos árak. Preciz munka

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv.-Társ,